

Ölen günüm hakynda oýlanýan

Category: Kitapcy, Medisina, Oýlanmalar, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Ölen günüm hakynda oýlanýan ÖLEN GÜNÜM HAKYNDА ОÝЛАНÝAN

Sözi nädogry alaýdym öydýän. Aslynda-ha dop-dogry. Yok, dogry däl. Ölhek günüň hakda oýlanyp bolar. Ölen günüň hakda oýlanyp bolmaz-la. Bir garrynyň gözünü bir nokada dikip, he-eý, adam pahyr dogulduň-öldüň diýyäni hergiz gözümden gitmeýär. Çünkü içimde ynjadırmaýan gorkumy, umytsyzlykmy bir azar bar. Takyk aýdyp bilemok, pygamberimizden söz bardy. Adam ölmek üçin dogulýar. Dünýä geldiňmi, bir gün gitmelisiň, gutjeksiň. Şonuň üçinem doglup-dogulmankaň gulagyňa ölhek wagtyň okaljak jynaza namazyň azanyny gygyryp, kamat getirip goýýalar. Bardy-geldi haçan amanadyň tabşyran badyňa tekbir alyp derrew jynazaň okayarlar. Ol namaz hem anyk gatnaşyp bilmejek namazyň.

Ölen günüm. Men ölen wagtym, ölenimden soñ. Geň eşidilýär, walla. Gülkiňem gelýä kädaýym.

Adam atadan bări ynsan ölumiň nämedigine, belli bir jogap tapdymyka?! Yene ylahy kitaplar ýardama ýetişendir. Kän pikir, garaýyş bar. Geçen münläp asyrlarda. Adamlaryň tür-tür bolşy ýaly. Çaklama az däl. Öldüň-gutardyň diýip ýörenem köp. Ölüm başga bir älemin gapy-işigi diýip, bu ynanç bilen ýaşap

ýörenem sanardan kän. Haysydyr bir mânada bu dogry bolmaly. Men muny ynam-many bilen kebşirläp aydýan.

Emma men bular barada aytjak däldim. Gep ters yola sapdy. Meñ dogulmak hakda aydara gepim bardy. Barlyk bizi ene bedeninde janlandyryp, ýasadyp ugraýar-a, ana şol hakda aytjakdym. Gowý zat hä? Bir bedende, bir gövrede ýaşap ugramak.

Soňam dogulmak. Senden öñki ýaşap ýörenleriň loly we ýalançy pany diyen dünýäsine gelmek. Ene garnynda dokuz aý ýatanyňdan soň, biçäre eneňe ölüm horlugyny berip, ahyr dünýä gelýärsiň. Ýene dogulduň-öldüň diýen ýaşuly geliberýär göz öňüme. Ya şu ölündigimikä? Meniň bu dünýä gelen günüm-ölen günüm. Bi dünýä geldiňmi ahyr gitjegiň belli. Görogly beg dogan günüm olmuşem diýyämi? Görogly pakyr nâme diýsin? Özi-hä lahat içre saganada, tümüstanda doglan bolsa, dünýä getirmeli ene biçäre, ony merhum halyna dogdy. Çynmyka şu?! Häzirki medisina bolmagy gaty ahmal hadysa diýyä.

Doglan gününü asla bellemeýänlerem bar eken, hatda ýatlaryna hem getirenoklar diýdiler. Nämüçin. Sebabı her bir bellenen doglan gün seniň eýyäm bir ýaş ulalandygyň, garrylyga tarap barýandygyň gorkezýärmiş. Adam onsaň ölümini tiz-tiz ýatlap başlaýar. Garrap başlaýar.

Senden soraman seni şu dünýä getiren Barlyk, ýene bir gün seni bir ýere alyp gidýär. No comment. Diýen ýaly. Seniň hem gidesiň gelenok. Kerim aga «Ölüm hakda oylansaň, ömür ynjaýarmışyn» diýyär. Emma ynsan ölümü çykalgasyz bir zat diýip kabul etmeli däl-de, bolaýmaly zat hökmünde garşylamaly. Bulaň bary meñ aytjak zadym däl. Bir zat aytjak bolýan, çemini tapamok. Edil bir zat hi-iç ýadyňa düşmän durýar-a, wah dilimiň ujunda dur diýyäs biz şiwede. Şonuň ýaly, gepiň tümmegini tapamok.

Ynha, şumal ýazyp otyryň, kelle oylanmany bes edenok. Kyrkdan öten zaňnar ajalyňdan gorkup was-wasa düşyän bolma. Ýok, Şastokowiçiň ölümden gorkmazlyk häsiýetini özüňde terbiýelemek hakynda aydanyň okapdym, halapdym. Dyrjaşýan, az yazjak bolýan näler. Hä-ä, tapdym öýdýän.

Rimleriň pelsepeçisimi bir-ä aydýar «Batyr bir ölyär, gorkak ýüz gezek». Belki bu mert-namartlyk temasyndan, ýa harby şigar ýaly bolup görünmegem mümkün. Emma men batyr-gorkaklygy orta sokman ynsan ömründe näçe gezek ölümdenem beter agyr aji hasratlary gynançlary çekmeli bolýa şony aýdaýyn. Ýokarky söz bolsa oňa ugurgörkezer, azimut.

Mähelläniň ortasynda Sirseyanyň ýalaňaç galdyrylyşy ýaly erbet masgaraçylyklar bolýar. Bir ömür saňa wepadar bolan dostuňy bir topar melgunlaryň toruna düşüp, heläk bolan wagty sen näme ot-elek bolmadyň?! Seni dogany saýan naçaryň alaçsyzlygyndan azgynlyk etjek bolmadyňmy? Bir gezek keselbent ejeňi agyr halynda galdyryp, bozuk aýallaryň ýanyna gidipdiň. Şonda içiňden bir zat sogrulan ýaly bolup, ýaman horlapdy. Merhum goňşyň çagalary karz sorap gelende, möhümini bitirmediň. Oňisoňy berip bilmezler-ow diýip, oýlanypdyň. Soň puşman boljagam ýaly etdiň. A has soň unutdyň öydýän. Bergä batan wagtyň yağşylyk edip, soňam ol ýağşylygynyň ýerine seni baý kösän bir ülpetiň barda, kän ýalbarýardyň-aý şoňa. Mundan-a ölenim hem gowudyr diýmediňmi nâce gezek. Belki şol günler ölen günüň bolmasyn?! Beý-bä, eý-hoo, adam şu dünýä geleni gününden şol ölüp-ölüp, ölüp ýörmelimikä?!

Alys ýurda, agyr durmuşda, bir garnyň aç, bir-de garnyňam gam bilen dolduryp ýörsüň. Aýazly şemala maňlaýyň ýardyryp barýarkaň Saramaganyň Aýralyk hem nähilidir bir manyda ölüm ýalydyr. Yeke-täk tapawut, aýralykda umyt bar diýyän sözleri aňymda köwsarlayar. Ýakyn adamlaryny küysän her demiň hem ölen ýaly sen.

Barlyk öz ýaradan bendesiniň haýsy tarapa barýanyny biler ýaly beýni beripdir diýýäler. Diňe şolmy? Beýni, aň, ýene bir zat beripdir. Dagow oýlarymy jemläp bilmän, pyşyrdap aýdýan sözlerimi sörtük şemala pytradyp goýberýän:

— Amentu billähi... kutubuhi... rasuluhi... ahyry, bil kaderi, haýryhy we şerrihi... min Allahu tagala. We bagdel möwt Soňky kelime «we bagdel möwt» ölmek hak diýilip aýdylan ýaly eşidilýär. Eger ölmek hak bolsa, direlmek hem hakdyr. Emma bir gowy gün-direelmeli eýýamymyz gelende nähili direleris?! Belki bu dünýäde ölen günlerimiziň köp-azlygyna görä dirileris. Men...
... Men ölen günlerimi hasaplap otyryn.

Sylapberdi MUHAMOW.

12.01.2022. Moscow. Klin Oýlanmalar